

בס"ד. ש"פ תבוא, ח"י אלול, ה'תשי"ז

(הנחה בלתי מוגה)

להבין מה שאמרו בזהר¹ מאן פני האדון הוי"ו² כו' דא ר' שמעון בן יוחאי, ומבואר בזה במאמר של אדמו"ר הזקן³, דהנה כתיב⁴ למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך, וידוע ששלום קאי על יסוד ז"א, ובך קאי על מלכות, ופירוש אדברה נא שלום בך הוא השפעת יסוד ז"א למלכות, והוא ע"ד מ"ש⁵ ונתתי שלום בארץ (כמבואר בזהר⁶). ומקדים בכתוב למען אחי ורעי, היינו, שהשפעת יסוד ז"א למלכות (אדברה נא שלום בך) היא למען אחי ורעי, שבשבילם נמשך השפע דיסוד ז"א למלכות. וצריך להבין, מי הם אלו שנקראים אחים ורעים שלו.

ב) אך הענין בזה, דהנה, כאשר נאצלו יו"ד ספירות דאצילות באורות וכלים, נאצלו עמהם ג"כ נשמות דאצילות, והם הנקראים אחים ורעים לז"א⁷. והחילוק שבין הנשמות דאצילות (שנקראים אחים ורעים לז"א) להנשמות כמו שהם בבריאה, הוא, שנשמה דאצילות לא תוכל לסבול כל דבר רע, לפי שבאצילות אין רע כלל, כמ"ש⁸ לא יגורך רע, והיינו, שבחי' האצילות הוא אלקות ממש, ואין באלקות שום תערובות רע ח"ו. ולכן מצינו ברוד שבשעת מעשה החטא נסתלקה ממנו שכינה כו". משא"כ כאשר כח האלקי מסתתר בעולם הבריאה, אזי יש בו תערובות רע, שמיעוטו רע⁹, ואז שייך ענין של חטא, שזהו מש"נ¹⁰ ונפש כי תחטא, נפש דייקא, שהיא מבי"ע ולא מאצילות.

-
<p>(4) תהלים קכב, ח.
 (5) בחוקתי כו, ו.
 (6) ח"ג קיג, סע"ב.
 (7) ראה לקו"ת שה"ש יט, סע"ב ואילך.
 ביאורי הזהר לאדמו"ר האמצעי קיד, ד ואילך.
 ולאדמו"ר הצ"צ ח"א ע' תקמו ואילך.
 (8) תהלים ה, ה. לקו"ת במדבר ג, ג. ובכ"מ.
 (9) ראה סנהדרין קז, א.
 (10) ע"ח שער מב פ"ד. שער מז פ"ד.
 לקו"ת במדבר שם, ד. ובכ"מ.
 (11) ויקרא ה, א.</p> | <p>(1) ח"ב לח, א.
 (2) תשא לד, כג.
 (3) ד"ה להבין מ"ש בזהר כו' מאן פני האדון תקס"ד (נרפס לאח"ז במאמרי אדמו"ר הזקן תקס"ד ע' קו). וראה מאמר זה עם הגהות וכו' — אוה"ת ויחי שנט, א ואילך. סה"מ תרל"ב ח"א ע' לח ואילך. תרל"ג ח"א ע' נ ואילך. תרמ"ד ס"ע רצב ואילך. תרנ"ה ע' נב ואילך. וראה גם ביאורי הזהר להצ"צ ח"ב ס"ע תתכג ואילך. סה"מ תרל"ד ע' עח ואילך. פר"ת ס"ע ר ואילך. תרפ"ז ע' קב ואילך. תרפ"ח ע' מג ואילך. תרצ"ט ע' 167 ואילך.</p> |
|--|---|

ג) **והנה** רשב"י הי' נשמה דאצילות¹², וכיון שבחי' האצילות הוא אלקות ממש, ולכן הי' יכול לומר על עצמו אנא סימנא בעלמא¹³, וכיוצא בזה בהתפארות ורוממות עצמותו במאד מאד, אף שאין זה מדרכי הצדיקים, כי, ענין זה אינו רוממות והתנשאות עצמו, כי אם רוממות והתנשאות האלקות. וזהו גם ההפרש בין אופן העבודה בעולמות ביי"ע לאופן העבודה דעולם האצילות, שהעבודה ביי"ע היא בענין הביטול, לפי שנתהוה ונברא בבחי' נפרד כו', משא"כ נשמה דאצילות שאינה בבחי' נפרד אלא בבחי' אלקות ממש¹⁴, עבודתה היא באופן של הגבהה כו', לפי שאין זה הגבהה עצמו אלא הגבהה האלקות, שהרי כל מציאותו היא המציאות דאלקות. ועפ"ז יובן מה שאמרו על רשב"י מאן פני האדון כו'. אך לא כל נשמות הצדיקים יכולים להתנשאות כ"כ, מלבד אלה שנשמתם היא מבחי' אצילות ממש שנקראים אחים ורעים, והם יחידי סגולה שבדור, כנשמת רשב"י וכיו"ב וד"ל (ואח"כ מוסיף: ועיין בתו"א פ' בא בענין שם צבאות. וי"ל ע"ד שאמר משה ונתתי עשב¹⁵, וע"ד שמצינו¹⁶ שהמלאך נקרא לפעמים בשם הוי')¹⁷.

ד) **וזהו** גם ענינו של רבינו הזקן שהי' נשמה דאצילות¹⁸, והיינו, שבהיותו למטה הי' כמו באצילות ממש¹⁹, ולכן כל הנהגותיו למטה היו נעשים מאליהם, בלי כל השתדלות, באותו אופן כמו שהענינים הם למעלה, וכידוע שבערב ש"ק הי' נרדם מאליו, מפני שלמעלה הוא זמן שינה כו'²⁰. וכיון שהי' נשמה דאצילות, והי' אצלו גילוי אלקות למטה כמו למעלה, לכן הי' בכחו לפעול גילוי אלקות לכל, וכמשנת"ל בפירוש למען אחי ורעי אדברה נא שלום כן, שלמען אחי ורעי שהם נשמות דאצילות נעשה השפעת יסוד ז"א במלכות, שעיי"ז נעשה גילוי אצילות בבי"ע.

והענין בזה, כידוע שעיי' רבינו הזקן נעשה הענין דיפוצו מעינותין תוצה שנאמר להבעש"ט²¹. והיינו, דעם היות שבשעה שנאמר

12) רמ"ז לזח"ג צד, ב. לקו"ת שה"ש קנט, א.
 13) זח"א רכה, א.
 14) ראה תניא אגה"ק ס"כ (קל, א).
 15) עקב יא, טו. וראה לקו"ת בחוקותי נ, א ובכ"מ.
 16) ראה אגה"ק סו"ס כה (קמא, א). קו"א
 17) ע"כ תוכן מאמר אדמו"ר הזקן.
 18) סה"ש תורת שלום ע' 166. סה"ש תש"ו ע' 6. וש"נ.
 19) סה"ש תש"ז ע' 91. וש"נ.
 20) סה"ש תורת שלום ע' 13.
 21) סה"ש שם ס"ע 112 ואילך. ובכ"מ.

להבעש"ט²² שביאת המשיח תהי' בעת שיתפרסם למודך ויתגלה בעולם ויפוצו מעינותיך חוצה כו' ויכלו גם המה לעשות עליות ויחודים כמוך כו', התיירא מזה כו'²³, מ"מ, נפעל ענין זה ע"י רבינו הזקן בהתגלות תורת חסידות חב"ד [שהיא היא תורת הבעש"ט ז"ל²⁴, והיינו, שאין זה רק באופן דיש בכלל מאתיים מנה²⁵, אלא שזוהי אמיתית תורת הבעש"ט, וכידוע²⁶ שהבעש"ט הראה איך צריכים לעבוד את השי"ת, ורבינו הזקן הראה איך אפשר לעבוד את השי"ת] באופן שגם בשכל אנושי ישיגו אלקות, ועד שגם אלו שעבודתם אינה ע"י לימוד והשגה כיון שעדיין לא שייכים לזה, אלא עבודתם היא לשכן שמו שם²⁷, ע"י אמירת ברכה ופסוק תהלים²⁸, הנה ע"י תורת חסידות חב"ד נעשית גם אצלם אמירת ברכה ופסוק תהלים באופן אחר לגמרי, נעלה יותר מאשר ע"י חסידות הכללית. וכמשל האדם, שכאשר הוא בעל שכל, אזי גם החג"ת והנהי"ם נעשים אצלו באופן נעלה יותר.

(ה) **ויש** לקשר זה עם תורת הבעש"ט²⁹ עה"פ³⁰ והי' כי תבוא אל הארץ אשר הוי' אלקיך נותן לך נחלה וירשתה וישבת בה וגו', שכאשר באים אל הרצון והמרוצה שישנו במתנה מלמעלה בירושה בכל אחד מישראל, אזי העבודה בזה היא לפעול שיהי' בהתיישבות (וישבת בה), היינו, שגם הענינים הנעלים ביותר שנמשכים מלמעלה, צריכים לפעול בהם שיהיו בהתיישבות (שענין זה הוא ע"ד הענין דגילוי אצילות בבי"ע כנ"ל) — שגם ענין זה נפעל ע"י רבינו הזקן דוקא בהתגלות תורת חסידות חב"ד³¹. והענין בזה, שהחידוש דתורת חסידות חב"ד הוא שכל הענינים צריכים להיות ע"י עבודה דוקא³², ולכן, גם בהענינים שנמשכים מלמעלה באופן של מתנה וירושה צריך להיות ענין של עבודה, לפעול

(27) לשון הכתוב — פרשתנו כו, ב.
 (28) כתורת הבעש"ט — בז' התורות שאמרם בגן עדן בש"פ כי תבוא ח"י אלול תרנ"ב (ראה בהשיחה שלפני המאמר ס"ב לקמן ע' 240 ואילך).
 (29) בהתחלת ז' תורות הנ"ל.
 (30) ריש פרשתנו.
 (31) ראה בהשיחה שם ס"ח ואילך ובהערות לקמן ע' 244 ואילך).
 (32) ראה לקו"ד ח"א קמא, ב. ובכ"מ. לקו"ש שם ע' 255. ובכ"מ.

(22) הובא באגה"ק דהבעש"ט — נדפסה בכתור שם טוב (הוצאת קה"ת) בתחילתו. ובכ"מ.
 (23) ראה אגה"ק דהבעש"ט שם: "הי' לי צער גדול באריכות הזמן כ"כ מתי זה אפשר להיות". וראה גם סה"ש תורת שלום ע' 113.
 (24) מכתב כ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע — "היום יום" בתחלתו. אג"ק שלו ח"א ע' נט. — נתבאר בלקו"ש ח"ד ע' 1252 ואילך.
 (25) ב"ק עד, א. ב"ב מא, ב.
 (26) אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב ע' ססה. נתבאר בלקו"ש ח"ט ע' 251 ואילך.

שיהיו בהתיישבות, וטעם הדבר, דנוסף לכך שע"י העבודה בענינים אלו ישנו העילוי שאין זה בבחי' נהמא דכיסופא³³, הרי ע"י העבודה מגיעים לדרגא נעלית יותר ממה שניתן מלמעלה באופן של מתנה וירושה (היינו באופן נעלה יותר ממעלת שניהם יחד³⁴).

ויש להוסיף בזה, שמלבד העבודה בהענינים שבאים מלמעלה שיהיו באופן של התיישבות, יש מעלה גם בהענינים שנמשכים ע"י עבודה, שע"ז ניתוסף עילוי גדול יותר גם לגבי מה שנפעל ע"י העבודה בהענינים שבאים מלמעלה. ויש לומר, שזהו החידוש בתורה השני' של הבעש"ט שבה חזר על התורה הנ"ל, והוסיף, שכדי לבוא אל הרצון כו' הוא ע"י המס"נ לפרסם אלקות בעולם, כי, בתורה הראשונה מדובר רק אודות בחי' הארץ (הרצון) כמו שהיא מצד עצמה באופן של מתנה מלמעלה בירושה (שבה העבודה היא שיומשך בהתיישבות), ובתורה השני' מדובר אודות בחי' נעלית יותר בהארץ שבאים אלי' (לא רק ע"י העבודה בהענינים שניתנו מלמעלה, אלא) ע"י עבודה בכח עצמו דוקא. וכל זה נתחדש ע"י רבינו הזקן בהתגלות תורת חסידות חב"ד דוקא, כנ"ל.

34) ראה בהשיחה שם ס"ד ואילך (לקמן ע' 241 ואילך).

33) ראה ירושלמי ערלה פ"א ה"ג. לקו"ת צו ז, ריש ע"ד.